

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, L, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 73.

V Ljubljani, v soboto 30. marca 1901.

Letnik XXIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. | Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljanje velja:

Vse leto 26 kron. | Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnništvo „Slovenca“.

Ljubljanski občinski svet pred državnim zborom.

Zmešnjava v ljubljanskem občinskem zastopstvu vedno narašča. Davkoplačevalci vedno plašneje gledajo to svoje zastopstvo. Zadnji čas se je razsodba upravnega sodišča, ki je razveljavila znane ljubljanske občinske volitve, tako čudno tolmačila, da so bili naši poslanci prisiljeni obrniti se do vlade z javno interpelacijo.

Dr. Šustersič in tovariši so stavili včeraj na ministerskega predsednika kot voditelja ministerstva za notranje posle sledečo interpelacijo:

„Proti dopolnilnim občinskim volitvam v Ljubljani l. 1899 je več meščanov vložilo pritožbo zaradi raznih volitvenih zlorab gospodujoče stranke. To utemeljeno pritožbo pa je zavrnil občinski svet in vložila se je nova pritožba na upravno sodišče.

Upravno sodišče pa je z razsodbo z dne 18. prosinca 1901, št. 466, razveljavilo sklep ljubljanskega občinskega sveta, v kolikor se tiče volitve v III. in II. volilnem

razredu. Vsled tega je moral občinski svet dopolnilni volitvi II. in III. razreda razveljaviti, kar se je zgodilo v seji dne 27. sušca t. l. S tem sklepom je razveljavljenih devet mandatov, mej temi tudi župana g. Ivana Hribarja. Toda le dva občinska odbornika sta vsled tega sklepa izstopila iz občinskega odbora, ostali pa dalje izvršujejo svoje mandate, z županom na čelu, in to hočejo storiti do novih dopolnilnih volitev. To protizakonito postopanje pa je ravno sedaj posebne važnosti, ker so dopolnilne volitve pred durmi in ker hoče gosp. župan Hribar za vsako ceno voditi volitve ter svoji stranki zagotoviti gospodstvo. Pomisliti je treba, da g. župan uporablja svojo oblast za zmago g. s. s. stranke. To dokazujejo tudi zlorabe pri volitvah l. 1899. Podpisani torej vprašajo g. ministra: Ali hoče Nj. vzvišenost storiti potrebne korake, da se v ljubljanskem občinskem zastopstvu in upravi ustanove zakonite razmere v smislu označene razsodbe upravnega sodišča? “

Dijaški nemiri na Ruskem.

Rusija je kolos, ki je velikanski po obsegu, strahovit po svoji vojaški in birokratični sili in enoten v svojem absolutizmu. Med tem, ko je moderni parlamentarizem razjedel na vse strani srednje in zapadno-evropske države, je stala Rusija pred očmi celega sveta vedno mirno in veličastno. Res, da so nihilisti sem ter tje motili železni mir, a jeklena roka ruske postave je zatrla vedno vse v kali. Zdelo se je sicer večkrat, da tudi v Rusiji bruhne na dan nekaj novega, a vendar je vselej absolutizem premagal vsako svobodno gibanje — in „svjatoja Rusj“ je stala pred Evropo zopet v svojem veličastnem miru.

A vendar se tudi v tem kolosu neprestano kuha in nove snovi vro v starem telesu. Od poslednje poljske vstaje sem se pojavljajo pod mirno zunanjo površino vedno nove bolezni. Kakor nemirni, bolesteri krči zadržati večkrat v žilah ruskega cesarstva. Takrat se vzbudi birokracija iz svoje odre-

venelosti, gleda in preiskuje na vse strani, zapre in pošlje v Sibirijo vsakoga, ki je sumljiv — in mir je zopet v „svjatoj Rusiji“. Nemirneži se vtaknejo eventualno v vojaško suktnjo, in ruski korporal že ve, kako se vkrote revolucionarni prostaki . . .

Zdaj so se pa zopet pojavili veliki nemiri. Tem bolj so vredni uvaževanja, ker so razširjeni, in ker se jih v tolikem številu, z nekako nervozno navdušenostjo udeležujejo mase vsučiliškega dijaštva.

Odkod ti nemiri? Odgovor na to nam daje vse novodobno rusko slovo, odgovor na to nam daje ruska zgodovina.

Kdo še ni iz slovstvenih del Gogolja, Dostojevskega, Turgenjeva spoznal, da je velikanski razloček med mišljenjem teh slovstvenih korifej in med oficijelnim ruskim naziranjem? In zlasti Tolstoj — ali ne obsoja celo rusko oficijelno javnost na tako brezobziren, prav uničujoč način, da je ruska državno-cerkvena — shizmatična — oblast preganjala najprej njegove spise, potem pa anatomizirala njegovo osebo samo?

Vse vrste uradništva, pravoslavno duhovstvo, zdravništvo, sodništvo itd. sta s svojimi realističnimi popisi Turgenjev in Tolstoj tako kompromitirala v očeh vsakega v zapadno-kulturnih nazorih vzgojenega človeka, da morajo njih čitatelji čutiti le zaničevanje proti državi, ki to vzdržuje.

Velik ideelni razkol je v celem Rusiji. Milijoni mužikov o tem seveda ne vedo, a inteligenca trpi velike duševne boje.

Razkol je v Rusijo zanesel že Peter Veliki. Ta car je ustanovil „sveti sinod“, to je vrhovna cerkveno-državna oblast, ki odločuje o vesti in o veri. Hkrati je pa hotel Rusijo modernizirati po vzgledu zapadne Evrope. A kake elemente je on zanesel v Rusijo iz zapada? Tu je našel ono „prosveto“, s katero so se bahali odpadniki od katoličanstva, tu je našel razkošno oholost zapadnih dvorov, tu je našel svobodomiselnost površnih filozofov. Oba ta elementa sta prišla v Rusijo. Država in preprosto ljudstvo sta bila vklepenjena v železne verige razkolne

cerkve, inteligenca pa je iskala dušne paše pri bogotajnih filozofih.

Kako čudna, prav neznačajna je podoba carice Katarine? Ona je rabila razkolno cerkev samo za sredstvo svojim absolutističnim političnim nakanam, sama je bila pa ateistinja — učenka Volterjeva, zaničevalka pozitivne vere v teoriji in praksi.

To seme državne razdvojenosti leži v ruski državi sedaj že poldrugo stoletje, in kdo se more še čuditi, da ta državna razdvojenost sili na dan v silovitih izbruhih?

Ruska inteligenca je izšla iz ruskih šol, ki so osnovane po vzoru zapadnih držav, katere so ustanovljene na čisto drugih temeljih, nego absolutistična ruska avtokracija. Iz teh univerz ne more dobiti inteligenca spoštovanja do absolutizma, ampak samo željo po konstituciji, republikli ali anarhiji.

Oni skrajni pesimizem, ki odseva iz vse novejših ruske literature, ni ostal brez upliva na sedanjo mladino. Veliki pisatelji, ki so videli ustavno podobo v Francoski, slikajo rusko narodno življenje kot gnilo, odrevenelo, sužniško. Vlada in pravoslavna ortodoksija se jima zdita železen jarem, in iz vseh njihovih del se čuje kot globok vzdih: Kdo bo strl te neznosne okove?

Mladi zarod na univerzah, ki z vneto čita te pisatelje in je prepojen z idejami zapadnih slovstev, pa čuti v sebi moč okove razdirajočega sužnja. Pripravljeni so na vse žrtve, za mladostno silo hočejo zrušiti zastareli absolutizem. Leta 1863. so dali šolam nekaj malo svobode. Mladina je upala, da se ta svoboda raztegne i dalje ter da dobi Rusija absolutno večno svobodo. V najnovejšem času pa so začeli jim to svobodo krajšati. Gibanje med dijaštvom se je zdelo vladi vedno bolj nevarno, in nastopala je strogo proti vsakemu svobodnemu gibanju.

Zato pa je začelo vreti med dijaštvom. Atentat na učnega ministra je bil odgovor na absolutistične vladine nakane. Za glavnega zatiratelja svobode pa ima mladina velikega prokuratorja pravoslavne svetega sinoda Pobedonosceva. Zato je dijak strelja-

LISTEK.

Slovenska politika na Martu.

Čujmo, kaj pripoveduje mož, kateri je imel priliko, opazovati z aparati, ki jih je izumil slavni Hrvat Tesla, prebivalce zvezde Mars:

Ker se nam prikazuje Mars, kakor je v obče znano, samo po noči, zamoremo opazovati samo nočno življenje na njem, gledati njegove sinove samo takrat, ko se po mukah in trpljenju dneva razvedrujejo in krepčajo. Sinoči sem opazoval malo družbo Martovih sinov, kateri so v prijazni majhni gostilniški sobi sedeli, pušili, pili pivo, pristno martno, ter se razgovarjali.

Kar je privlekel eden iz žepa nekaj časopisov ter dejal: »Evo najnovejših slov liberalnih časnikov!«

Meni se je seveda sila čudno zdelo, od kod dobivajo in kako na to nekoliko oddaljeno zvezdo naše liberalne časnike. Ali je morda slava teh časnikov res tako velika, da so celo prebivalci Marta postali radovedni nanje in jih naročili? Ni se mi torej čudna »sinoči«, katero priobčuje zadnji »Rodoljub«, da ima »Narodna Tiskarna« velikansko izgubo, kajti če mora poleg nebroya prostih

eksemplarov, s katerimi nekateri osrečujejo slovensko ljudstvo, trpeti še vsekako nemali porto na Marta, potem mora biti izguba.

Sicer pa sem si takoj domislil, da bi vsak naših liberalnih listov, da ima naročnike na Martu, brez dvoma širnemu svetu naznanjal: »Mi smo edino glasilo inteligence vesoljstva. Tudi na Martu je inteligenca za nami, dokaz temu, da imamo tam pet naročnikov. Naš list pridobiva dan na dan več tal. Kaj poreko k temu dejstvu klerikalci?« Torej jasno mi je bilo, da naročnikov naši liberalni listi na Martu ne morejo imeti.

Vendar pa sem bil zelo radoveden, kako pridejo listi na Marta, in sklenil sem, o prvi priliki natančno preiskati način pošiljanja.

Skoro sem že mislil, da so naši liberalci prebrisani, katerega mnenja doslej o njih nisem imel, ker sem jih sodil po njihovih delih. Toda kmalu sem bil razočaran. Dotični Martovec namreč, ki je prinesel liste, rekel je: »Včasih človek najde take liste na našem Martu, ker jih slovenski liberalci kujejo v zvezde in ta posel kovanja v zvezde opravljajo tudi slovenski liberalni listi sami kaj radi.« Sedaj sem torej vedel, kako prihajajo naši liberalni listi na to zvezdo, ker jih namreč liberalci kujejo v zvezde. Ni jih torej spravila na Marta prebrisanost, kakor sem

prvotno mislil, marveč baharija. Velikanske izgube »Narodne Tiskarne« torej ni kriv porto na Marta.

V gostilni sedeči Martovci vzeli so torej v roke dotične liste. Prvi je prišel na vrsto »Rodoljub.«

Radoveden sem bil, kaj poreko možje, ki iz te daljne perspektive razmotrivajo razmere na naši zemlji. Ali kmalu sem se uveril, da jim dela list velikansko zabavo. »Nedeljaka premišljevanja«, ki jih v »Rodoljubu« piše mož, kateri imenuje samega sebe »katoliški duhovnik«, čital je eden iz družbe med viharno veselostjo ostalih na glas.

Ko je mož nehal, vzela je najstarejši iz družbe smodko iz ust ter rekel: »Liberalci se v teh premišljevanjih vseskozi primerjajo s Kristusom. Meni se zdi to sicer blasfemično, ali primerjajo se. Ljudstvu kličejo, naj hodi za njimi, farizeje, ki so Kristusa obrekovali, naj pusti, kakor jih je judovsko ljudstvo zapustilo. Sedaj pride Velika noč in če so liberalci dosledni in se hočejo do konca primerjati s Kristusom in ljudstvo pozivati, naj dela z njimi, kot judje s Kristusom, morali bodejo sedaj ljudstvo pozvati, naj jih križa.« Možje so se veselo zasmijali.

Mož je nadaljeval čitanje. Prišel je do mesta, kjer neki liberalci iz dežele jadiku-

jejo, da niso mogli pozdraviti s streljanjem novoizvoljenega liberalnega župana. »Spodobilo bi se, . . . da bi . . . novega vrliga župana . . . s streljanjem počastili. Toda oprostite, vzrok je bil ta-le: Da mi ravno pri rokah nismo imeli drugega smodnika, nego, kar ga je bilo, je bil le tisti, ki je pripravljen za streljanje proti toči.« Najstarejši izmed družbe rekel je: »Torej smodnik je liberalcem na Kranjskem pošel, to je čudno, saj se vedno delajo, kot bi ga bili iznašli. Tedaj ga vendar le niso, ker drugače bi jim poiti ne mogel.«

Čitali so dalje in prišli do tega-le res klasičnega mesta: »Liberalci se huduje nad župnikom in pravi: »Da se njegove ovčice ne izgubijo, zvezal jih je v vrvo tretjega reda, ter jih pridno pokriva s svojim jezuitskim klobukom, kakor mačka svoje mlade pred mačkom.« Neugasljiv smeh nastal je po teh besedah. Možje so vsi vprek zatrjevali, da tako dobro, kot nocoj, se že dolgo niso zabavali. Mačka, ki pridno pokriva s svojim jezuitskim klobukom svoje mlade pred mačkom! To je tako izvirno in inteligentno, da res dela vso čast slovenski »inteligenca«. Naravoslovje je s tem novim, doslej popolnoma neznanim dejstvom na nečuden način obogateno. »Rodoljub« povzdignil se je s tem dopisom o naravi mačke

nanj. Pobedonoscev je pravoslavni fanatik. S kruto silo zatira katoličane, in dosledno tudi svobodnjaške nazore ruskih dijakov. Zadnji povod pa je dala ekskomunikacija grofa Leva Tolstega.

To gibanje pa je tem pomenljivejše, ker ni le gibanje vročekrvnega dijaštva, ampak se razteza tudi na delavske kroge. Z razvojem industrije je nastalo tudi v Rusiji ogromno število tovarniških delavcev, kateri stoje pod vplivom internacionalnega delavskega gibanja. I najostrejša cenzura ne more braniti, da ne bi v Rusijo zahajali socijalistični nazori.

Tako se sedaj Rusija bori sama s seboj. Na stotine dijakov vtikajo v vojaško suknjo in jih izganjajo v Sibirijo, kjer je grob premnogih nedolžnih katoličanov.

Kako se bo to izšlo? Ali bo zmagala ta duševna revolucionarna sila? Ali bo zmagala sila birokracije in vojaštva? Tega sedaj še ni moči povedati. A to moremo reči za gotovo, da se to gibanje v Rusiji ne bo dalo zatreti, ampak bo raslo v ljudski duši, dokler se ne zgode radikalne izpremembe.

Trst in Slovanstvo.

Na naš članek »Kdo more rešiti Trst italijanskega nasilstva« se je zdelo »Edinosti« potrebno, odgovoriti nam — celo dvakrat. Prvi odgovor je zlasti poln zanimivosti. »Edinost« si je postavila theso, da je našemu »dopisniku poznati takoj na prvi pogled, da ni — Tržačan in da premalo pozna žilavost tržaških Slovencev«, in ta stavek je skušala dokazati, kar pa se ji po našem skromnem mnenju ni posrečilo. Glavne misli »Edinosti« so sledeče: »Legina« šola pri Sv. Ivanu ne bode zahtevala žrtve. Slovenci, ki se poitalijančujejo v Trstu in okolici, niso avtohtonno prebivalstvo. Okolica se drži krčevito materinega jezika. Renegatov slovenskega jezika ni. Občevalni jezik renegatov je slovenski. Italijani niso mogli poitalijančiti Križa z legino in kamnoseško šolo. Popolnoma izključeno je torej, da bi se poitalijančila tržaška okolica. Borba tržaških Slovencev ni obupna.

Nasvet našega dopisnika, naj bi se slovenski in slovanski trgovci zavedli, da greše proti svojemu narodu, ako dobivajo blago od zagrizenih tržaških židov, »Edinosti« posebno ne ugaja, kajti s tem ne dosežemo ničesar, ako bi stoletja nagovarjali slovanske trgovce; na ta način bi se ne ganili niti za korak naprej. Vsi apeli na narodnost, bratstvo in na vse drugo ne pomagajo, ampak pomoč, najkrajša, najhitrejša in najvspešnejša, bi bila v tem, da se slovanski kapital v potrebni meri investira v Trstu s tem, da se tu naseli dovoljno kapitalno močnih in zmognih slovanskih veletržcev. Vse naše delovanje mora biti obrnjeno na to, da privabimo slovanske trgovce v Trst.

Na ta izvajanja »Edinosti« bi se dalo marsikaj odgovoriti. Toda omejimo se na najvažnejše. Vsakega Slovenca in Slovana

mora le veseliti, ako stanje tržaškega slovenstva ni obupno, ako mu »legine« šole in naseljevanje italijanskih družin v slovenski okolici ne more škodovati. Usojamo si pa opozoriti »Edinost« na dejstvo, da je baš ona nešteto krat še v mnogo živejših bojah slikala položaj tržaških Slovencev kakor uprav obupen. Opozarjamo nadalje na to, da kar ni, se lahko še zgodi, da, če dosedaj legina in kamnoseška šola v Križu še, hvala Bogu, ni škodovala avtohtonemu prebivalstvu, je še to, žalibog, vedno lahko tekmo let mogoče. Saj še generacije, ki izide iz teh šol, ne poznamo. Kar se tiče zlasti kamnoseške šole, treba pomisliti tudi to, da ista sedaj ne more pogubnejše delovati, zaradi tega, ker je baš sedaj vsa kamnoseška obrt tako »na tleh«, kakor že dolgo ni bila.

Toliko o prvem delu prvega odgovora v cenjeni »Edinosti«, ki je bil pač predolg z ozirom na očitno dejstvo, da je ta odgovor naperjen le na našega dopisnika uvod, v katerem je hotel opozoriti na prodiranje italijanstva v okolici, katerega prodiranja pač nihče ne more tajiti, ako ni slučajno tak optimist, kakor so gospodje pri »Edinosti«. Konstatiramo naj še, kar je »Edinost« menda prezrla, da je naš dopisnik opetovano naglašal, da tega napredovanja italijanstva ni smeti pisati na rovaš tržaškim rodoljubom, nego da moramo občudovati pogum tržaških voditeljev in vrlino priprostega naroda, ki junaški odbija vse ljute napade italijanstva.

V drugem delu se bavi »Edinost« s slovanskimi trgovci. Naš nasvet ji ne ugaja. In vendar je ista »Edinost« opetovano opozarjala slovanske in slovanske trgovce, naj se zavedajo, da so Slovani, naj n. pr. dopisu jejo tržaškim tvrdkam izključno slovenski, ter je celo pozivala druge slovanske liste, naj širijo to misel med svojimi čitatelji. Zdaj pa je naenkrat postala drugega mnenja.

Slovanski kapital se naj torej investira v Trstu; naseli se naj v njem zmognih slovanskih veletržcev-kapitalistov; privabiti treba slovanske trgovce v Trst! Naloga novinarstva bodi, da v slovanskih trgovcih in kapitalistih budi zanimanje za Trst. Prav. Toda, ali ni imel tudi naš dopisnik istega namena? Da pa kratek dopis ne more obsegati vse, kar bi se dalo na tem polju storiti, to je menda jasno.

Da je v tem slučaju Netržačan in Neštedenec, kakor tiste slepe kure v pogovoru, našel zrnce, to dokazuje drugi odgovor »Edinosti«, ki nima toliko protislovij kakor prvi, ki pravi, da nikdar ne taji, da bi v Trstu ne bilo nevarnosti za naš živelj in da je pomoč skrajno potrebna (Torej?) ter da zabeležuje tolažljivo dejstvo (sic!), da se je baš v najnovejši čas široka javnost jela zavedati, kolike važnosti je Trst za vse Slovanstvo; prinaša celo prevod replike v praški »Politik« na naš članek.

Kolikor toliko je vsekako tudi naš članek pripomogel do gornjega »tolažljivega« dejstva, saj se »Politik« strinja z nami v vsem, samo da ne more opustiti priložnosti,

da bi krivde na »nevarnem« prodiranju italijanstva ne naprtila domnevani nespravljivosti katoliško-narodne stranke na Kranjskem. — Kdo naj poprime inicijativo, da ne bodo Slovani več podpirali najodločnejših nasprotnikov Slovanstva? — tako vpraša »Politik« ter odgovarja: Prava adresa v tem pogledu je — Ljubljana. Dobro. Saj tudi naš članek ni pozival izključno le Čehov, da spoznajo svoj narodni greh, nego v prvi vrsti trgovce v slovanskih deželah. Tudi v tem smo torej edini!

Naš dopisnik, ki je zakrivil navedeni članek ter izzval ogorčenost »Edinosti«, se je pogovarjal o predmetu z nekim zelo uplivnim in obče spoštovanim voditeljem tržaških Slovencev, in glejte čuda, ta gospod je popolnoma istega mnenja, samo da gre še nekoliko dalje v tem oziru ter misli, da bi bilo treba ustanoviti nekak informacijski zavod, ki bi poučeval zunanje trgovce Slovanov o naših tuk. prijateljih — in ustanoviti posebno trgovsko glasilo, ki bi služilo isti svrhi. Dotičnik je prepričan, da bi tem potem kmalu strli obstojnost tržaških italijanašev ter pomogli slovanski trgovini v Trstu do razvitka. Tudi nove kapitaliste naj bi se vabilo v Trst, kajpada — a že obstoječim tvrdkam bi se isto tako s tem pomagalo do procvita, in iz marsikaterega slovanskega ali slovanskega trgovca v Trstu bi s časoma postal veletržec.

Naj se le bistrijo pojmi! A prosimo: »mirno in stvarno«, kakor konstatira »Edinost« o našem članku — ne pa zopet podtikati, da ne rabimo hujšega izraza! »Edinost« piše: »Lepo pa ni od dopisnika, da Štedenec nekako stavlja na sramotni oder«. Kdaj? Kako? Ker trdi, da se naseljujejo tam italijanski delavci? To vendar ni krivda Štedenjev. Saj se je s tem dejstvom svojedobno opravičevalo poraz našega kandidata za dež. zbor! Ako je danes res vse oblitno s tako rožnati barvami, toliko bolje za nas! Mimogrede še naj vprašamo: Zakaj pa »Edinost«, ki je tako dobro poučena o vsem, kar se tiče Štednja, ni povedala tudi, koliko razredov imajo tamošnje slovanske in koliko italijanske šole? Tudi to bi bilo poučno.

Ne, ne! Gospoda, ki je pisal prvi odgovor v »Edinosti«, je zavel lokalni patriotizem malo predaleč. S takim odrekanjem pravice govoriti o tržaških razmerah vsakomur, ki ni tako srečen, da bi se rodil pod slavnim »melonoma«, se koristi stvari še manj nego s članki, kakor je bil stvarni in mirni članek našega dopisnika.

Državni zbor.

Dunaj, 29. sušca.

Kvotna deputacija.

Včeraj sta tukaj zborovali avstrijska in ogerska kvotna delegacija. V ogerski deputaciji je poročevalec dr. Falk dokazoval, da l. 1898 določena kvota 65:6:34:4 odgovarja gospodarskim razmeram obeh državnih polovic. Grof Zichy je pobijal ta predlog, češ, da je ogerska kvota previsoka.

Ob 2. uri popoldne sta se sošla pododseka avstrijske in ogerske deputacije ter hitro sporazumela za l. 1899. določeno kvoto do l. 1909. Ta sklep se je popoldne ob 4. uri naznanil avstrijski deputaciji, ki je po dvehurni razpravi vsprejela ogersko zahtevo. Večina je zavrgla tudi g. Povšeta predlog, naj se ogerska kvota zviša vsaj na 38%. Ogri bi po tem predlogu plačevali nad 10 milijonov kron več na leto za skupne državne potrebe. Toda večina je iznova odklonila to povsem opravičeno zahtevo. Tako kimavci zastopajo avstrijske koristi. Eden član kvotne deputacije je glasoval za ogerski predlog, dasi je njegova stranka prejšnji dan soglasno sklenila, da se mora ogerska kvota primerno zvišati. Avstrija bode torej zopet devet let plačevala premijo Ogrom za njihove privilegije. Saj imamo. Ako pa reveži trkajo na vrata, tedaj se finančna uprava izgovarja na prazne blagajne. Ves umetni aparat našega dualizma kaže, da so ga skovali v kratkih tednih možje, ki so hoteli zagotoviti nemško-madžarsko hegemonijo v državi. Gotovo pa je, da zbornica ne odobri tega dogovora, za katerega bodo glasovali le Poljaki, veleposestniki, nemška napredna stranka in morda nekateri člani nemškega središča. Vsi ti klubi pa ne štejejo polovice v zbornici.

Današnja seja

je jako slabo obiskana, ker se večina poslancev že odpravlja na pot. Skoraj do 2. ure so razni poslanci kratili čas s praznimi vprašanji in ministri odgovarjali na razne interpelacije.

Nato dr. Skedl v imenu justičnega odseka poroča o sklepu gosposke zbornice glede državne pogodbe z dne 30. grudnia 1899. med avstrijskim in nemškim cesarjem o varstvu slovstvenih del, umetnosti in fotografije.

Ta državna pogodba ima namen varovati grotne in osebne koristi pisateljev in umetnikov. Po državnih zakonih si morejo pisatelji in umetniki varovati pravice do svojih duševnih proizvodov. A to velja le za državo, ne pa izven državnih mej. Duševni proizvod, slovstvo in znanost, so sicer mejnarodni, vendar pa morajo pisatelji in umetniki imeti pravice do svojih del. Tako n. pr. prevajajo dela slavnih pisateljev v razne tuje jezike brez vsake odškodnine in okoriščajo se navadno le založniki. V varstvo teh del ima Avstrija pogodbe že z raznimi državami, le z Nemčijo še ne. Sedanja pogodba natančno določa mejsebojne pravice pisateljev. Zbornica je po kratki debati vsprejela pogodbo.

Istotako je zbornica odobrila poročilo narodno-gospodarskega odseka oziroma sklep gospodarskega odseka glede svetovne poštne pogodbe z dne 15. junija l. 1897.

Učitelj Seitz.

Okoli 3. ure je posl. Skene v imenu ustavnega odseka začel poročati o predlogu posl. dr. Ofnerja, ki sklicujoč se na § 16. drž. tem. zakona o državnem zastopstvu zahteva, naj predsednik zbornice stori

med prve naravoslovske liste sveta. Odslej ga bode moral čitati vsak, kdor bode hotel v resnici zaslužiti ime naravoslovca. Kranjske mačke postale bodo slavne po širnem svetu. »Oj zlati vek zdaj mačkam kranjskim pride!«

Končali so veselo berilo »Rodoljuba«. Nekdo začel je na to brati pritožbo muzikanta v »Slov. Narodu«. Ta muzikant se javno pritožuje, da pri spovedi ni dobil odveze.

Soglasna sodba družbe je bila, da mora »Slovenski Narod« imeti strašno veljavo v cerkvenih rečeh, ker sodi papeža, škofo in izpovednike. Ko so možje odhajali, sklenili so, pregledati natančno še enkrat sv. pismo, kje bi bilo morda tam zapisano, da je Kristus dal muzikantom oblast, soditi nad duhovni in jim predpisavati, kaj naj odvežejo in kaj ne. Kolikor so možje vedeli, pravi sveto pismo, da je Kristus samo apostolom in njih naslednikom škofofom in duhovnom dal to oblast. Eden pa je rekel: »Rodoljub« sam pravi: »Samo to, kar je Jezus učil, je resnica, samo to je božje.« Naj bi torej uredništvo »Rodoljuba« podučilo ured-

ništvo »Slovenskega Naroda«, saj nista daleč narazen!

Vsi so se smijali ter odšli.

Nemška sodba o najnovjšem nemškem slovstvu.

(Konec.)

Sliko nemškega slovstva dopolnjuje rodbinski roman, ki ga je pisal in čital ženski spol (Frauenzimmer). Tu le je vrsta iz Gartenlaube: Marlitt-Werner-Heimburg, tu so plemenitaške pisateljice iz »Ueber Land und Meer« in potem veljakinje iz Schorerjevega: »Familienblatta«. Da proti tem večinoma avstrijskim močem niso mogli obveljati talenti kakor naprimer Lujiza pl. Francois in druge, se razume. »Višek« tega razvitka nam predstavlja Natalija pl. Eschstruth, po kateri je nedoraslo dekle (Backfisch) nazadnje obleklo hlače, pa ostalo pri tem dostojno in dobilo svojega lajtnanta. O pesnikih v slovstvu v sedemdesetih letih ni ostalo niti sluha več, celo krepko delujoči Monakovčani so stopili v ozadje, izvzemši Pavla Heysteja; njegove novele čitati je bilo moda. Šele po

1880. letu so na splošno obveljali veliki stari in mladi talenti Gottfried Keller, Ferdinand Meyer in Marija pl. Ebner-Eschenbach.

V oddelku »Richard Wagner in višek dekadence« navaja Bartels pisatelje Wilbrandta, Jensena, Fitgerja, knezeviča Emila pl. Schönaicha in pravi o Richardu Vossu, da v vsem svetovnem slovstvu ne pozna človeka, ki bi napravil tako neugodnega vtisa, kakor ta; oddelek »Vlada inozemstva« razlaga, da nobeno evropsko slovstvo okolo 1880. l. ni bilo tako močno zaostalo, kakor nemško, da so vplivali Zola, Ibsen, Björnson, Tolstoj in Dostojevskij; samostalni nemški pisatelji so Wildenbruch, Kretzer in brata Hart. Da je nemško slovstvo zaostalo, tega je bil kriv industrializem. Dosledni naturalizem so razširjali Suderman, Fulda in Hauptman; naturalizmu je sledil simbolizem, simbolizmu pa tantasterija, kateri je telo vse, duh pa nič, ki se je zgubil v prepade mistike in posledica je — »Blödsinn«. Te struje so se pojavile v »Moderne Musenalmanachih«, »Neuland« in »Moderne Dichtercharaktere« (1893.) Zdaj je nastopila doba, da so se zopet povrnil k pameti, ker tipljejo

okolo sebe, spoznali so, da ni treba vsega začeti ab ovo, da so tudi poprejšnji pisatelji kaj prida.

Bartels sodi, da se zopet naj naslonijo nemški pisatelji na svoje prednike iz petdesetih let in naj nadaljujejo tam, kjer je podirala dekadence. Viljem Weigand pravi v svojem delu »Beda kritike« (Elend der Kritik):

»Prepričanje, da je naturalizem v kljub nekaterim dobrim spisom posameznih pisateljev nevaren individualističnemu nemškemu duhu, je vedno živo ostalo v pičlem številu občinstva, ki se resno zanima za usodo nemškega slovstva.«

Doba od 1830 do 1860 je doba vzdigojočega se, čas od 1860 do 1890 padajočega liberalizma, (kapitalizem v zvezi z dekadenco) in potem pa nastopa doba socijalizma, kateremu pripada prihodnost. Novi Goethe še brčkone ne stoji pred durmi in stari še živi; če se mu mlajši dostojno poklonijo, potem mu bodo vže smeli pošteno pogledati v obraz

potrebne korake, da se disciplinarna preiskava proti Seitzu ustavi in tako varuje poslanska pravica. Kakor sem že poročal, je v odseku dr. Marchet trdil, da je v smislu § 16. zakona z dne 21. decembra 1867. tudi disciplinarna preiskava „sodno zasledovanje“, torej disciplinarna preiskava proti učitelju Seitzu kot poslancu nasprotuje označenemu zakonu. Dr. Pláček je zahteval, naj se konstatuje, ali je Seitz dal povod preiskavi pred ali po izvolitvi v državni zbor.

Dr. Bareuther je nasvetoval, naj se dotična določba v zakonu predrugači in naj se glasi mesto „sodno zasledovanje“ — „v preiskavi“.

Dr. Kramar je nasvetoval za Bareutherjev predlog poseben pododsek.

Marchetov predlog je bil odklonjen v odseku s 17 proti 9 glasovom, istotako Pláčekov; Bareutherjev je obveljal.

Marchetov predlog je odsek odklonil, ker dr. Ofner v svojem predlogu ne dokaže, ali je Seitz rabil svoje besede kot poslanec ali ne.

Dotični zakon jasno govori, da je le sodno zasledovanje prepovedano, ako zbornica poslanca ne izroči. Niti policijsko zasledovanje se ne tolmači kot sodno, tem manj še disciplinarna preiskava. Državno sodišče je v raznih slučajih v tem smislu tolmačilo državni zakon.

Ko pa je odsek odklonil Marchetov predlog, bil je odklonjen tudi Ofnerjev, katerega v odseku sploh nobeden ni zagovarjal. Ofner je namreč naravnost zahteval, naj se disciplinarna preiskava proti Seitzu ustavi. Pač pa se je odsek bavil z Bareutherjevim predlogom, naj se imenovani zakon predrugači. V ta namen pa je treba proučevati razne druge zakone, razsodbo in dotično slovo. S tem se hoče pečati poseben ustavni pododsek. Sedaj odsek samo predlaga, naj se poročilo vsprejme v vednost in o Ofnerjevem predlogu preide na dnevni red.

Stvar je torej ob kratkem ta: Velika večina ustavnega odseka je prepričana, da se poslanec Seitz in njegovi zagovorniki nikakor ne morejo sklicevati na označeni zakon, ki je povsem jasn. Vsa današnja dolga razprava se bržčas konča s tem, da zbornica pritrjuje nasvetu, naj ustavni odsek sestavi primerno premembo dotičnega zakona, posl. Seitz pa naj se sam zagovarja kot učitelj pred šolskimi oblastvi.

Prvi današnji govornik, dr. Marchet, je v obširnem svojem govoru skušal dokazati, da je tudi disciplinarna preiskava „sodno zasledovanje“. Istina je, da je okr. šol. svet ali dež. šol. svet glede učiteljev disciplinarno sodišče, toda zakonodajavec je glede poslanske imunitete imel pred očmi gotovo le civilno in kazensko sodišče. Vsa dotična razprava l. 1861 priča o tem. V tem smislu je govoril tudi drugi govornik, dr. pl. Grabmayr, katerega so nemški nacionalci in soc. demokratje mej govorom in po govoru strastno napadali.

Sedaj govori za svojega tovariša soc. demokrat Schuhmaier, ki strastno napada antisemite. Doslej je bila razprava še precej mirna.

Vse pa kaže, da bodo nocoj v zbornici še veliki nemiri in da bodo galerije, ki so natlačene radovednega občinstva, imele dovolj zabave. Govornikov je vpisanih nad 100. Govorili pa bodo le še dr. Vogler in glavna govornika. V smislu odsekovega poročila je določen dr. Pattai. Posl. Seitz pa bode skoraj gotovo zagovarjal kot glavni govornik eden izmed soc. demokratov ali pa iz vsenemške zveze. Potem pridejo še stvarni popravki.

Ako se bode vsak poslanec pritoževal v enakih in podobnih slučajih ter apeloval na zbornico, potem komedij ne bode ne konca ne kraja. Državni zbor ima pač nujnejšega dela.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. marca.

Poslanska zbornica

je včeraj završila svoje delo, kolikor ga ji je vlada odmerila za predvelikonočno dobo. V sinočnji zadnji seji je reševala znano Seitz-ovo afero in jo rešila na ta način, da

se je naročilo ustavnemu odseku, naj sestavi načrt, po katerem se bodo raztezale določbe imunitete tudi na disciplinarno preiskavo. Vlada je dobila novice, delegacije in kvotno deputacijo, vse drugo, v prvi vrsti potrebni drobiž, pa upa dobiti vlada po praznikih, ako se ne poslabša parlamentarni položaj. Dosedaj je imela zbornica 32 sej, lepo število za primeroma kratko dobo. Za davkoplačevalce oziroma njih interese zbornica sicer dosedaj ni sklenila kdove koliko, a posamni poslanci, posebno člani našega centra, so pa vložili toliko in tako važnih predlogov, da bi se avstrijskim davkoplačevalcem neizmerno olajšalo bedno stanje, ko bi kaj kmalu postali zakon. Le žal, da vlada sili v ospredje s svojimi državnimi potrebami in zbornica ne more priti do koristnega dela.

Proti volitvi delegatov

oziroma za predlog poslanca Bareutherja so glasovali v prvi vrsti vsi »velenemci«, potem socialni demokratje, Italijani, češki narodni delavci, češki agrarci, poljski opozicijonci, večinoma vsa nemška ljudska stranka in več nemških liberalcev. Iz zaznamka poslancev, ki so glasovali za in proti, je tudi razvidno, da se hrvatsko-slovenski klub ni udeležil glasovanja, ki je torej sledil večini mladočeškega kluba.

Schönererjevci in volitve v delegacijo.

V avstrijsko delegacijo sta letos izvoljena Schönererjevca Wolf in Iro, akoravno je vodja te stranke „slovesno“ protestiral proti volitvi delegacije sploh. Vendar pa je bil Wolf toliko previden, da je vložil protest šele potem, ko je stranka že nominirala svoja kandidata. Pri tej priliki je zanimivo izvedeti, kako je Wolf sodil o delegaciji l. 1898. Izjavil je tedaj v ime svoje stranke: Naša stranka se ne udeleži volitve prvič radi tega, ker smatra to za popolno nesmisel, dokler ni rešena nagodba z Ogersko, drugič pa radi tega, ker mandati mej stranke niso pravično razdeljeni. — In sedaj je Wolf sam delegat.

Poljski opozicijonci in volitve v delegacijo.

Listi poročajo, da so nameravali poljski opozicijonci poslanci kar najodločneje nasprotovati volitvam v delegacijo, ker jim poljski klub ni hotel prepustiti niti jednega mandata. Sklenili so vložiti pred volitvijo nujni predlog glede premembe volivnega načina, ki bi moral priti takoj v razpravo. Celo akcijo je vodil poslanec Breiter. Predlog so obljubili podpirati tudi češki socialci in agrarci, socialni demokratje in »vsenemška« skupina. Načrt je bil torej prav dobro zasnovan in bi bil gotovo onemogočil volitev. Vseled tega je ministerski predsednik pozval k sebi poljske opozicijonce in tudi poslanca Wassilko ter se dal natančno poučiti o njih številnih in mnogostranskih pritožbah glede uprave, zborovalne in društvene svobode ter izseljevanja. Ministerski predsednik je obljubil storiti karkoli mu bo mogoče, vseled česar je umaknil poslanec Breiter svojo zahtevo in se zadovoljil s tem, da se izroči njegov predlog ustavnemu odseku. S tem je bila odstranjena preteča nevarnost.

Proti deveturnemu delavniku.

V poslanski zbornici, ozir. v dotičnem odseku je sedaj na dnevnem redu vladna predloga o uvedbi 9urnega delavnika v gotovih rudnikih in o gotovem času. V odseku je izvoljen poročevalcem kršč. soc. Schoiswohl, ki zahteva uvedbo 9urnega delavnika po triletni dobi 9urnega delavnika. Proti temu so se pa uprli vsi premogarski baroni, večinoma seveda židje, ki pravijo, da bi izvedba vladne predloge pomenila pogin mnogih podjetij. In žal se že sedaj kaže, da Schoiswohl predlog v odseku ne dobi niti 12 glasov, v zbornici bo pa še celo trda šla vladni predlogi. Zmagala bo torej brčkone tudi v tem slučaju moč »zlate internacionale.«

„Adria“ — pogodba v ogerski zbornici.

Lepo perilo pero te dni v ogerskem parlamentu. Čim bolj napreduje razprava, tem lepše stvari prihajajo na dan. Vlado in njeno stranko brani trgovinski minister Hegedüs, ki je izjavil napram posl. Rakowskemu, ki vodi opozicijo, da je prejel informacije v za-

devi pogodbe od kake »bande«, katere člani zaslužijo, da se jih dene na pranger in izroči javnemu zasmešovanju. — Vodja opozicije pa nato izjavi, da je prejel informacije od članov — vladne stranke. V zbornici splošen šum. Nekateri pozivajo govornika, naj imenuje dotičnike, drugi vpijejo, naj se zglase izdajice sami. Sedaj se je v to svrhu določil termin treh dni.

Nemški cesar

je po atentatu v Bremnu postal silno nervozen. Znano je, da cesar Viljem v blaznost Weilandovo nič posebno ni hotel verovati in je na zdravniško mnenje o Weilandovi blaznosti odgovoril: »Morda, a gotovo je, da so ga drugi izrabili.« Komaj je cesar Viljem ozdravljen, pričel je zopet Nemce razveseljovati z dolgimi svojimi govori ter je zadnje dni posebno krepko založil Berolincem. Cesar Viljem je predvčeranjim imel v Berolinu govor na konjenike polka »Aleksander«, ki se je preselil v novo vojašnico. Najbolj znamenit je odstavek njegovega govora, v katerem pravi vojakom: »Ko bi se Berolin še jedenkrat kot v letu 1848 uprl zlobno proti svojemu kralju, tedaj ste pozvani, da z ostjo svojih bajonetov razpršite te zlobnežee. — Z začudenjem se poprašujejo berolinski liberalci, kaj neki se je zgodilo v letu 1848, da je cesarja tako razljutilo. — Pozneje je cesar Viljem še dvakrat govoril v kazini pruskih častnikov. V taki razburjenosti mej berolinskim prebivalstvom in pri taki recimo nervoznosti cesarjevi, je umevno, da se je jelo še bolj skrbeti za njegovo varstvo. Cesarjev voz bodo v bodoče spremljevali v mestu in okolici štirje tel. sni žandarmi na bicikljih, voznike in sluge bodo pa oborožili s samokresi.

Zvišanje žitne carine v Nemčiji,

ki je namerava čim prej izvesti nemška vlada, je sedaj na dnevnem redu pri razpravah v vseh javnih zastopih in v časopisju. Vedno številnejši krogi se oglašajo proti povišanju in to gibanje je že napravilo na odločilne kroge zelo velik vtis. Agrarska »Deutsche Tages Ztg.« že naznanja, da so v vladnih krogih vseled mogočnega gibanja nasprotnikov jeli preminjati svoje nazore, in govori o razpustu sedanjega parlamenta. Imenovani list seveda silno protestuje proti taki premembi v vladnih krogih, in pozivlja državnega kanclerja, naj izpolni dano obljubo, ker sicer je v nevarnosti avtoriteta vlade in bodočnost države. Kdo bo zmagovalec v tem boju, se seveda še ne ve.

Proti francoskim kongregacijam.

Včeraj smo podali jeden dokaz, da se je že jela umikati francoska vlada s svojim načrtom proti kongregacijam, namreč premembo določbe o porabi zaplenjenega premoženja. Vlada je pa premenila še drugo določbo v svojem načrtu. Sprva je namreč vlada zahtevala, da morajo kongregacije tekom šestih mesecev po razglasenju tega zakona dobiti državno priznanje, sedaj se pa glasi ta določba, da morajo kongregacije v teku šestih mesecev prositi za državno priznanje, a ne določa se pa prav ničesar, kdaj naj dobe dovoljenje. Akoravno torej vladni načrt postane zakon, bo še vedno do konca leta zagotovljen obstoj kongregacij, in potem pride nova vlada in tudi nova zbornica. Ker bo pa senat še le jeseni sklepal o tej predlogi, je s tem pridobljenega še več časa. Vse torej kaže, da sta se vlada in komisija ustrašili pred herostratskim svojim podjetjem, na jeden mah uničiti stotine redovnih ustanov in tako ustvariti praznino, ki bi je nihče ne mogel izpolniti.

Amerikanci na Filipinih.

Iz Manile je te dni došla vest, da je ujet prvi vstaški vodja na Filipinih, strah in groza ameriške armade, Aguinaldo. Toda tega dejstva, ako se je sploh uresničilo in ni vse skupaj navadna ameriška raca, Amerikani ne morejo slaviti kot zmage, ker kakor poroča ameriški polkovnik Funston, so ga po zvijači izdali nekateri ogleduhi vstaške armade, ki pripadajo Aguinaldovi stranki ne posebno prijaznemu rodu Maccabelov. Sicer pa to ni kdove kaka sreča za amer. stvar. Filipinec Lopez je izjavil napram nekemu poročevalcu, da ujetje Aguinalda nikakor ne pomeni konca vojske, ki jo bodo lahko vodili mnogi drugi voditelji.

Avstralske zvezne države.

Počeni z novim letom je dobila avstralska državna zveza svojo jednotno vlado in svojega glavnega guvernerja lorda Hope-towna, ki je za nastopil vlado in imenoval zvezno ministerstvo. V prvem kabinetu so sledeči možje: Barton predsedstvo in zunanje zadeve, Deakin pravosodni minister in generalni prokurator, William Lyne notranje zadeve, G. Turner finance, Kingaton trgovino, Dickton vojno in Forrest poštne zadeve. Prvi avstralski parlament se otvori v aprilu. Otvoril ga bo angleški prestolonaslednik. — Katoliška duhovščina je po kardinalu Moran v Sidneyu izrazila novemu generalnemu guvernerju svojo udanost, na kar se je guverner zahvalil v zelo laskavem pismu.

Z južno-afriškega bojišča.

V zadnjem času so nekako potihnula poročila z angleško burskega bojišča v Južni Africi in brzovav nam je le sporočil o dveh angleških »zmagah«, ki sta si jih priborila Babington in po svojem »junaštvu« dobro znani French, poleg tega so pa iz Durbana poslali vest, da je burski vodja Dewet prekoračil transvalsko mejo. O vsem drugem se molči in ko bi Evropi ne bili dostopni prav nobeni drugi viri, nego angleški, bi ne imela nikake jasnosti o zadnjih mirovniških pogajanjih in neresničnih angleških poročilih, katerim sedaj nihče ne veruje. Angleži so vedno trdili, da je Botha v največji stiski prosil pogojev, pod katerimi naj bi se izvedla kapitulacija, sedaj se je pa jasno pokazalo, da mirovniških pogajanj ni pričel Botha, ampak lord Kitchener. Ko bi bili Buri res v toliki stiski, kakor so jo slikali Angleži, bi se bili gotovo udali, ker ponujani pogoji z angleške strani so bili za tak slučaj dokaj vsprejemljivi. Vsa pogajanja so se glasom zanesljivih poročil razbila pri prvi točki predlaganih pogojev, ki slóve: Ko se udajo vse burske čete, dovoli angleška vlada oddelkom v Transvalu in Oranje popolno amnestijo. Proti Angležem ki so došli iz Natala ali kapske kolonije, bo pa vlada vporabljala mej vojsko v teh kolonijah vporabljana izjemne zakone. — Ta pogoj je obsojalo z vsemi treznimi državniki celo Roseberyjevo glasilo, kajti naravnost smešno je, ponujati milost in odpuščanje možem, ki jih niti premagali niso. Naravnost žaljiv je pa dostavek glede Burom prijaznih Angležev Toliče nehvaležnosti razun Kitchenerja pač nihče ni še pripisoval hrabrim Burom, da bi privolili v označeni pogoj. Ta točka je pa tudi dala povod, da se Botha sploh ni hotel pogajati. Sedaj se je zopet pričela vojska na obeh straneh na največjo jezo in začudenje Angležev, ki so komaj pričakovali miru. Boje se nadaljne vojske, ker zahteva tolike žrtve in ker z ozirom na položaj na skrajnem vzhodu komaj čakajo, da bi mogli iz Afrike. Dobro namreč vedo, da v Južni Africi ne morejo kdove kaj pridobiti, v Kini pa lahko vse izgube.

Tedenski koledar.

Nedelja, 31. marca: 6. postna (cvetna); evang.: Jezus jezdi v Jeruzalem. Mat. 21. Modest šk. — Ponedeljek, 1. aprila: Hugon šk. — Torek, 2. aprila: František Pavljan. — Sreda, 3. aprila: Abundij šk. — Četrtek, 4. aprila: Veliki četrtek, Izidor V. — Petek, 5. aprila: Vel. petek, Vincencij Fer. — Sobota, 6. aprila: Vel. sobota. — Solnce izide 1. aprila ob 5. uri 43. min., zaide pa ob 6. uri 25. minut. — Lunin spremin: Ščip 4. aprila ob 2. uri 18. min. — Musica sacra v nedeljo, 31. marca: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralno mašo, graduale in tractus zl. Ant. Foerster, ofertorij zl. dr. Fran Witt, po povzdigovanju »Ave verum Corpus« zl. V. A. Mozart. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Blagoslovljenje oljk »Antiphone«, koralno mašo sv. Cecilije v G dur zl. Ad. Kaim, ofertorij »Improperium« zl. dr. Fr. Witt.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. marca.

Ljubljansko potresno posojilo. Kaj takega, kar uganjata dr. Tavčar in njegov

»Narod« v zadevi ljubljanskega potresnega posojila, je nečuvno. Dr. Šusteršič in Vencajz sta s svojim predlogom, naj se odpiše potresno posojilo, pokazala edino pravo pot katero je hoditi v tej zadevi. Dr. Šusteršič je v odseku najodločnejše zagovarjal to stališče in je v zbornici v krepkem govoru priporočil. Pri tem je tudi govoril odločno na adresu onih, ki imajo pri tej stvari največjo moč: Kritikalno je vladno delovanje ter zahteval dobrohotnosti proti ubogemu prebivalstvu. Naši katoliškonarodni poslanci so tu res storili vse, kar je bilo v njih moči, in njih trud je dosegel doslej zaželjeni uspeh s tem, da je zbornica pozvala vlado, naj odpisuje posojilo v najvišji meri in naj zajedno predloži zbornici načrt zakona o splošnem odpisu posojila. Dr. Tavčar pa pri tem niti ustni odprl, nobenega koraka ni storil za svoje volivce, ampak nasprotno: direktno je nasprotoval dr. Šusteršičevemu predlogu. Ne le sam je na Dunaju vse storil, da izpodkoplje ugled Šusteršičevemu predlogu, ampak tudi njegov »Narod« je lažnjivo poročal o vsej akciji z očitnim namenom, da diskreditira ta prekristni predlog. Tako še nikdar noben poslanec ni zastopal svojih volivcev.

Dr. Tavčarja nameravajo iz hrvaško-slovenskega kluba izbaciti. Tako poroča »Preša« z dne 29. t. m. To je pa le časnikarska rava, koja je spustil znani časnikarski lažnjivi klugec med svet, da bo mogoče »Slovenskemu Narodu« to vest popravljati in svetu natvezovati da jo je dr. Šusteršič iznašel. Taka taktika se je večkrat ponavljala. Če bi slovensko-hrvatski klub to storil, bi mu bilo sicer čestitati, a ne verjamemo, da ima dovolj energije za tak sklep.

Nadvojvoda Evgen pride te dni v Ljubljano.

Osebnosti. Nj. Veličanstvo cesar je okrajnemu glavarju v Logatcu g. Gustavu Del Cottu, povodom njegovega umirovljenja, podelil viteški križ Franc Jožefovega reda. — Poveljnik 56. infanterijske brigade v Ljubljani, generalni major Ferdinand pl. De Somma in je na lastno prošnjo umirovljen. Njegovim poveljnikom je imenovan polkovnik Bernard pl. Baldass, ki je bil doslej poveljnik pešpolka št. 64. — Reservnega asistenta zdravnika namestnik dr. Avgust Schaller v tukajšnji garnizijski bolnici in Ivan Lenarčič v garnizijski bolnici v Mostaru sta imenovana asistentnima zdravnikoma v rezervi. — Imenovan je davčni oficijal na Štajerskem Michael Lešnik davkarjem.

Liberalne nakane. Liberalci premišljajo, kako bi svojo agitacijo uspešneje zanesli med kmete. »Novice« priporočajo ustanovitev »kmetijskih bralnih in mlekarjih družb«. Mlekarstvo je tu le pretveza, zakaj mlekarne družbe se ne morejo drugače osnovati, nego na združnem načelu. O kmetijskem združništvu pa pravi »Rodoljub«, da je »separacija in ščuvanje«. V takih društvih bi liberalci mesto mleka prodajali liberalizem.

Za koga se Narodovci ogrevajo. »Narodu« zadnji čas nič kaj ne ugaja pravoslavna cerkev, ker je izključila Tolstega. Ves v ognju je »Narod« za Tolstega in v svojem »ognju« gre že tako daleč, da mu kot vir služijo slovanstvu nasprotni listi. »Narodova« inteligenca se navdušuje za Tolstega, ki je pisal: »Jedno najbolj vse naše metafizične pojme begajoče praznoverstvo je praznoverstvo, da je bil svet ustvarjen, da je iz nič nastal in da imamo Boga stvaritelja.« Takega človeka, ki to piše, mora pač tudi pravoslavna cerkev izključiti, »Narodovci« pa mislijo, da se glavne verske resnice sme tajiti. Vsaka cerkev, ki tega ne stori, je »Narodovcem« »nazadnjaška«. In s takimi ljudmi sta zvezana Robič in Ploj in s Tavčarjem v skupnem klubu sede hrvatski duhovniki!

Penizek v škripcih. Poročali smo včeraj, da se je češki poslanec Fressl jedenkrat zavzel za pametno stvar. Vzel je na piko Hilsnerjevo obsodbo ter je zahteval pojasnila z ozirom na hitro izvršenje smrtne obsodbe na vojaku Balzaru, zakaj se dvakrat soglasno izrečena obsodba Hilsnerjeva

ne izvrši. Židovski Penizek, »Narodov« poročevalec in informator, je bil radi tega na Fressla silno hud ter je svoji židovski naravi dal duška s klicem: »Tega poba nam je vrag poslal v parlament!« Češki radikali in agrarci so bili na Penizeka silno razburjeni in Fressl je takoj poslal k Penizeku poslanca Kubr in Černyja, ki sta Penizeka pozvala na dvoboj. V tem trenutku je Penizek, kakor pred leti jeden glavnih »Narodovcev« v Ljubljani, postal »klerikalen« in dvoboja ni vspejel. Zadeva se je z lepa poravnala.

Poročil se je danes v Ljubljani real. profesor G. K. Pirca z gđ. Berto Hengthaler.

Skrb za Ptuj. Mariborsko državno pravdnništvo se skrbnim očesom ozira na Ptuj. Zato pazi silno vestno na slovenko misleče časopisje, da bi kak nemškutarški trgovec radi slovenskega časopisja preveč ne trpel. Zadnja »Süddeutsche Presse« je bila konfiscirana radi dopisa iz Ptuja. Ker je bilo že veliko stavka razmetanega, ko se je izvršila konfiskacija, ni se mogla prirediti druga izdaja.

Novo zvonove je posvetil danes presvetli g. knezoškof v Samassovi livarni in sicer jednega (459 kg.) za župno cerkev v Šturiji, jednega za podružnico v Spodnjem Mozelju, jednega za kapelo Srca Jezusovega v župniji Koč. Reka, dva (295 in 92,5 kg.) za podružnico Sv. Jurija v koroški župniji Marija na Zili, ter jednega za cerkev v Koči na Češkem.

Prešernov sonetni verec v nemškem prevodu. G. prof. Anton Funtek je izdal v posebnih odtisih svoj lep nemški prevod Prešernovega sonetnega venca, katerega je priobčil v »Laibacher Zeitung«. Opozorjamo na to zanimivo izdanje svoje čitatelje. Cena 50 v. po pošti 3 v. več. Čisti dohodek je namenjen Prešernovemu spomeniku.

Preuredba bralnih društev. »Slovenski Gospodar« poroča, da se pripravljajo koraki, da bodo na Sp. Štajerskem prihodnje zimo delovala bralna društva za izobrazbo kmečkoga ljudstva v narodnogospodarskih rečeh po določenem načrtu.

»Russkij kružok«. Odbor tega društva nam poroča: »Russkij kružok« priredi v sredo, dne 3. aprila v mali dvorani »Narodnega doma« predavanje. Predaval bo dr. Vergun o ruskem pisatelju F. Dostojevskem. Ker je Dostojevskij eden izmed najsimpatičnejših ruskih pisateljev realistov, g. dr. Vergun pa znan kot izvrsten predavatelj, nadejati se je izrednega duševnega užitka. Pristop k predavanju ima vsakdo. Začetek ob 8. uri zvečer.

»Večerna gospodinjska šola«. Pretekli teden se mi je nudila vsled dobrotnega dovoljenja predstojništva omenjene šole prijetna prilika, ogledati si njene lepe vrejene prostore in pa nje koristno delovanje. Tu se uče dekleta brezplačno vsega, kar potrebuje slovenska gospodinja in sicer: kuhati, snažiti, prati, likati, šivati, krpati, kvačkati, vezati i. dr. Ker je pouk v priznano spretnih rokah, so učni vspehi izborni. — Slovenskim materam se najnujnejše priporoča, naj porabijo to ugodno priliko svojim hčeram v korist. Sedaj je prostora še za štiri gojenke. Kdor se želi okoristiti, naj se zgleda pri vodstvu »Večerne gospodinjske šole« na Rimski cesti št. 9. ob delavnikih od 6 do 8 ure zvečer. Prosečič. dame, naj vstrajajo pri tem prekristnem delovanju, priporoča ta zavod slovenskemu domoljubju v še krepkejo podporo — opazovalec.

Iz celovca, dne 29. sušca. Sinoči sta imeli (tukajšnji podružnici »Südmärke«) skupno svoj letni občni zbor. Uradna »Celovčanka«, ki z vso nemo dela propagando za nemškonacionalna podjetja, poroča, da imata podružnici vkup 11.000 udov (!) in da je »Südmarkina« knjižnica minulo leto izposodila 33.000 zvezkov! Podružnici podpirata tudi revne dijake, da jih tako prav zgodaj pridobijo za nemško nacionalno »delo.« Slavnoznan »Schriftleiter« Lakner lista »Freie Stimmen« je imel nek slavnoten govor, druge nesreče ni bilo! — Nocoj bo govoril tukaj, kakor je razvideti iz lepakova, sodrug Etbin Kristan na shodu železničarjev, in sicer o vladni železničarski politiki. — Vreme imamo dokaj neugodno. Včeraj in danes je padlo zopet precej snega,

po več krajih je voda delala precejšnjo škodo, ker ni mogla prav odtekat. Kmetom ni mogoče začeti z nujnim pomladanskim delom.

»Nemško« Celje. »Deutsche Wacht« upije, da je občevalni jezik celjskih »Nemcev« samo nemški. Tako hoče menda opravičevati »poprave« ljudskega štetja, ki se skoro odkrije. Pa »Deutsche Wacht« nima prav! Ko bi se šlo za »občevalni jezik«, bi celo najzagrnenejši celjski nemški prvaki morali oglasiti slovenščino za svoj občevalni jezik. Kajti resnica je neovrgljivo dejstvo, da se v Celju velika večina ustnih poslov v trgovskem in obrtniškem prometu vrši v slovenskem jeziku in da c. kr. uradi v Celju z odvetniki vred v ustnem občevanju v večini opravkov s strankami govorijo slovensko. Celo pisemenih uradnih spisov je v Celju več slovenskih kot nemških.

Radgona — univerzalni dedič Na Dunaju nagloma umrl posebež umirovljeni sodni svetnik Vizjak, o katerega smrti smo včeraj poročali, je v svoji oporoki svoj rojstni kraj Radgona določil za univ. dediča svojega premoženja. Premoženje Vizjakovo znaša 359.000 K.

Matica Hrvatska bo pričela svojim članom pošiljati svoj književni dar za 1. 1900 (osem knjig) v soboto, 6. aprila — od nosno 9. aprila: Člani bodo dobili naslednje knjige: 1. Hoić: Slike iz općega zemljopisa. Knjiga V. Dio drugi. S 130 slikami i jedno karto 462 str.; — 2. Valla: Poviest novoga vieka. Dio II. 503 str.; — 3. Spomen-cviete iz hrvatskih i slovenskih dubrava. S 30 slikami in 18 umjetniškimi prilogami i 658 str. Knjiga je izdana v proslavo Strossmajerja; — 4. Šenoa: Sabrane pripovesti. Svezak šesti. 320 str.; — 5. Orzeszko: Izabrane pripovesti. Svezak prvi. Preveo Iso Velikanović; 296 str.; — 6. Car Emin: Pusto ognjište. Pripovijest. 262 str.; — 7. Mulabdić: Na obali Bosne. Crtice. 211 str.; — Osmo knjiga bude 8. Musić: Povjest grčke književnosti. Dio drugi. 355 str. Ta knjiga bude veljala člane »Matic« 2 K. — Člani »Matic« na knjige 1. 1900. se sprejemljejo tako dolgo, dokler je knjig v zalogi.

Te Deum na ljudski napev »Hvala bodi!« zložil A. Foerster, se dobiva zopet v drugem natisu po 50 h. Pevci pojó najložeje iz partiture.

Nemški »turnarji« slovenskih dežel bodo imeli 29. in 30. junija v Mariboru svoj »Gauturntag«.

Tri fante trojčke je povila v Ra-dečah na Dolenjskem žena kmeta Pavlina.

Sneg je na Gorenjskem 60 cm visok, na Notranjskem pa 50 cm.

Rus na Slovenskem. Dr. Vergun pride prve dni meseca aprila v Celje in v Ljubljano. V Celju in v Ljubljani priredi predavanje.

Ljubljanske novice. Iz pred sodišča. Ljubljanski magistrat je pri sodišču ovadil tukajšnjega dimnikarskega mojstra g. Spitzerja radi ognja v Gosposki ulici št. 10. Pri obravnavi se je pokazalo, da je gospod Spitzer pravilno ometel dimnik in da je sploh vesten dimnikar G. Spitzer je bil oproščen. Pričakujemo, da bo sedaj magistrat poprašal tudi, kako so bili od druge strani ometeni dimniki v deželni gledališču. — Pri včerašnjem naboru iz Ljubljane je bilo od 133 mladeničev potrjenih vsega skupaj 22. — Pogreša se krojač Matevž Anžič stanujoč v Korunovih ulicah št. 4. — Radi beračenja so včeraj prišli 83letnega starčka Cankarja p. d. Muho.

Prebivalstvo Ljubljane po župnijah. Prebivalstvo Ljubljane se po največjem ljudskem štetju brez vojaštva razdeli tako-le: Stolna župnija: 3597 duš, župnija sv. Jakoba 5403 duše, trnavska župnija 5507 duš, frančiškanska župnija 8177 duš (brez okolice), župnija sv. Petra 11.271 duš. Nazadovali ste stolna župnija in župnija svetega Jakoba.

Mož, ki ni bil nikdar bolan, je umrl pri sv. Joštu pri Kozjaku na Štajerskem v starosti 88 let. Ta redki mož, ki ni nikdar potreboval ne zdravnika ne zdravil, je bil prevžitkar Marko Feldin, po d. Brdelak.

Skupno čevljarsko delavnico so ustanovili čevljarski mojstri v Gradcu. Ako čevljarski mojster ne more izvršiti doma dela, da izvršiti delo tej delavnici.

Bolniška blagajna »Zveze kranjskih bolniških blagajn«, bode pričela poslovati s 1. aprilom. Bolani aktivni člani bodo na dan dobivali 80 vin. Doslej šteje zveza 41 društev s 1172 člani.

Štiri viničarije pogorele. V Murščaču, župnije sv. Jurija ob Ščavnici so pogorele 4 viničarije in sicer dr. Neubauerjeva, admontskih benediktcev, Slavičeva in Lucije Murkovičeve. Vzrok je neznan.

V Gorico je došel za več tednov don Alfonso Bourbonški s soprogom.

Prodaja v šolah prepovedana. V Gradcu se potegujejo trgovci za to, da se vsaka prodaja od strani šolskih slug in nekaterih učiteljev prepove.

Hrvatsko društvo sv. Cirila in Metoda se je osnovalo v Zagrebu.

Boj z bikom. Iz Muljave pri Višnji gori poročajo, da je 23. t. m. ondotega župana Kutnarja podrl na tla bik, katerega je gnal napajat. Bik je pri tem tako divjal, da je raztrgal vrh, za katero je bil privezan. Ko pa mu je je Kutnar skušal zopet vreči okolu vratu, ga je bik vnovič podrl na tla in Kutnar si je pri padcu zlomil več reber. Težko ranjenega so sosedje opustili iz nevarnega položaja in ga prenesli v stanovanje.

Internacionalizma ne marajo mnogi nemški štajerski učitelji. Lahi so proti zvezi s slovenskimi jungovci. Kakor znano, hočejo nekateri slovenski učitelji štajerski ustanoviti svojo slovensko učiteljsko zvezo na Štajerskem. »Vaterland« nemških učiteljev in učiteljic pozdravlja sedaj to namero z veseljem, ker na ta način so oproščeni nemški učitelji družbe »narodnega nasprotnika«. Ker se delajo poskusi, da bi slovensko učiteljstvo ne ustanovilo svoje zveze, so »Verbandovci« obsodili take poskuse. Nemški učitelji hočejo torej biti odločni branitelji svoje narodnosti.

Proizvajalci cementa so imeli na Dunaju dogovore, da se dogovorijo o ustanovitvi kartela, kar v bistvu ni družega, kakor nekaka zadruga, ki določuje cementne cene. Vse se družijo, da določuje lahko svojim izdelkom cene, zato se mora tudi kmet, da bo lahko narekoval cene tudi svojim izdelkom.

Dijete poslancev na Nemškem se menda vender-le upeljejo. Državni kancelar je za upeljavo dijet, poslanci tudi, upira se samo še cesar Viljem.

Proti vlečkam. V Monakovem je 200 dam na svoje sovrstnice izdalo oklic, naj opuste pri svojih oblekah vlečke, ki vzdigujejo zdravju škodljiv prah. Tudi princezinja Ludovika bavarska je na oklicu podpisana.

Psica ga raztrgala. Na Bavarskem je v Rosenheimu napadla psica agenta bavarske hipotečne banke Kellerja. Ko so agenta oprostili razljučene psice, dobil je Keller že take poškodbe, da je umrl.

Obsojeni Bolgari. Včeraj se je v Solunu izvršila obravnava proti 19 Bolgarom, ki so bili obtoženi, da so se udeležili revolucionarnega gibanja. Trije obtoženci so bili obsojeni na smrt, sedem na dosmrtno ječo, pet na petletno ječo in jeden na jednoletno ječo.

V Belemgradu bode se v kratkem ustanovil slovansko srbski klub; namen društva bode, seznanjati širše kroge belgradskih prebivalcev z jezikom, slovstvom in kulturnim stremljenjem vseh slovanskih narodov. Celo stvar imajo v rokah marljivi srbski rodoljubi, tako da novo podjetje ne bo brez uspeha.

Vsa vas porušena. Iz Modene se javlja, da se je pod vasjo Vaglio usedla zemlja. Vsa vas je porušena. Zemlja se je navalila v reko Scoltenna, katero je zajezila. Ondi, kjer je stala prej vas Vaglio, je sedaj jezero.

Jubilej razglednice. Razglednica praznuje letos 25letni svoj jubilej. Prve razglednice je poslal v svet nemški tiskar Schwarz leta 1876, a že leta 1870 je za čete v francoski vojni izdeloval humoristiške karte. Nemške pošte imajo sedaj na dan opraviti približno z 1.466.838 razglednicami, katerih poštnina znaša 69.010 mark.

Pijani vrbaci. List »Nerthuo« javlja, da so vrbaci v Severni Ameriki velika nadloga poljedelcem. Ko dozori žito, oblegajo

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm.

2	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetereci	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
29	9. urad	735.9	- 2.2	brezv.	oblač	
30	7. zjut	740.4	- 5.7	brezv.	oblač.	9.0
	2. popol.	741.6	1.2	sl. jug.	jasno	
Srednja večerajšnja temperatura - 1.3, normale: 6.2°						

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo
od dne 24. marca do dne 30. marca

	K	h	K	h
Goveje meso I. v. kg	1.30		Pšenična moka 100 kg	27.70
" II. " "	1.18		Koruzna " "	16.60
" III. " "	0.96		Ajdova " "	29.80
Teleče meso " "	1.32		Fazol, liter " "	20
Prasiče " sveže " "	1.60		Grah, " "	20
" prek. " "	1.64		Leča, " "	20
Kostrunovo meso " "	0.80		Kaša, " "	20
Maslo " "	2.20		Ričet, " "	20
Surovo maslo " "	2.20		Pšenica " 100 kg	16.60
Mast prašičja " "	1.36		Rž " "	14.60
Slanina sveža " "	1.32		Ječmen " "	14.60
" prekajena " "	1.40		Oves " "	14.40
Salo " "	1.32		Ajda " "	13.40
Jajce, jedno " "	6		Proso, belo, " "	16.80
Mleko, liter " "	20		" navadno " "	14
Smetana, sladka liter " "	80		Koruzna " "	13
" kisl. " "	80		Krompir " "	5.20
Med " " kg	1.20		Drva, trda, m ³	8
Piščanec " "	1.95		" mehka, " "	5
Golob " "	50		Seno, 100 kg " "	4.40
Raca " "	50		Slama, " "	4.40
Zajec " "	50		Stelja, " "	4.40

Društvo pogreb. bratovščine sv. Jožefa

bođe imelo
dne 31. sušca, to je na cvetno
nedeljo ob 1/2 5. uri
v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samostana
svoj
letni občni zbor,
h kateremu so vsi moški udje povabljeni.
312 2-2 Odbor.

branjarija

z živahnim prometom se z upravo vred
tako odda. Več poizve se pri Josipu Je-
bačinu, Florijanske ulice št. 37.

Mlin
na valjarje
je na prodaj.
v zelo ugodnem kraju — Pismena vprašanja
pod naslovom: **Mlin M. K. Pošta Zalog,**
poste restante. 309 2-2

Mladeniški cvet.
Dijaški molitvenik.
Flos juvenilis
Libellus precum in usum studiosae juventutis
priporočā
prodajalnica kat. tiskovnega društva
(H. Ničman.)
Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h, v
usnji z rudoč obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h več.

ANT. BELEC,
klepar v Št. Vidu nad Ljubljano
(6-3) izdeluje in priporočā 94 12-4
cerkvene svetilnice ali stalnice
iz kositarja ali medenine in iz topkaka,
obhajilne svetilnice, pušice z zvončki,
železna štedilna ognjišča; prevzema tudi
kritje aršev in zvonikov.

Vidu pri Ponikvi je „svoje glaven in nagajiv ter tako kunšten, da ne pozna drugega tica, kakor drevesno žabo“. Strašno je na Polzeli! „Neki gost, črn oblak se vleče nad Polzelo, zato je dušna tmina zelo zelo opravičena. Sedaj pa tudi vsak človek lahko ume, zakaj se poleti proti toči ne strelja. C. g. župnik se namreč boji, da bi se s streljanjem proti toči tisti črn oblak razgnal... Da se njegove ovčice ne izgubijo, zvezal jih je z vrvo III. reda, ter jih pridno pokriva s svojim jezuitskim (!) klobukom, kakor mačka (!) svoje mlade pred mačkom“. To je duhovito! Značilno je, da je največ tako duhovitih dopisov v „Rodoljubu“ s Štajerskega, koder kakor znano, vlada še „sloga“. Kaj ne, gospod dr. Ploj: Lepa je ta „inteligenca“, za katero ima glavne zasluge kolega dr. Tavčar!

Sejmi po Slovenskem od 1. do 6. aprila: Na Kranjskem: 1. v Novem mestu, Kostanjevici, na Dobrovi, v Moravčah, Slapu pri Vipavi, Višnji gori, Rovišah in Loškem potoku; 2. v Črnomlju in na Račku; 3. v Idriji in Zgor. Tuhinju; 4. v Zatičini; 5. pri Sv. Gothardu. — Na slov. Štajerskem: 1. Ščavnici; 2. v Celju, pri sv. Barbari v Vildonu. Podčetrtkom, Šostanju, Luči, na Mut, pri Novi St. fti in pri Sv. Duhu v Ločah; 3. v Ptuj; 4. pri Sv. Primožu, pri Sv. Mariji v Jarenini, v Konjicah, na Laškem in v Rajhenburgu. — Na Koroškem: 1. v Gradišah in Renvigi. — Na Primorskem: 2. v Hrbeljah in Rifenbergu; 4. v Gorici; 5. v Glemoni in Nabrežini.

Društva.

(Hranilnica in posojilnica v Zilski Bistrici) je imela 1900 l. 206 910 kron 57 vinarjev denarnega prometa. Pristopilo je 21 zadrudnikov z 21 deleži, izstopilo je 5 zadrudnikov s 5 deleži, ostalo je 191 zadrudnikov z 205 deleži. Novih hranilnih knjizic se je izdalo 84, uničilo pa 55; obstoji še 309 knjizic za 185 739 K. 47 vinarjev, in iznaša povprečna vloga 601 kron 9 vinarjev. Posodilo se je na novo 22 zadrudnikom; 17 zadrudnikov je pa posojila popolnoma vrnilo; dolžnikov je 163, ki dolgujejo skupaj 142.001 kron 42 vinarjev ali povprek 871 kron 17 vinarjev. Čistega dobička je bilo 730 kron 13 vinarjev, ki se razdeli po sklepu občnega zbora, kateri se je vršil dne 24. februarja 1901 popoldne pri Nežmanu na Bistrici, tako-le: Pogorelcu Janezu Švenerju, posestniku na Broci, se dovoli 20 kron. Če se ustanovi v teku tega leta v našem kraju bralno društvo, se mu dovoli 30 kron 13 vinarjev. Ostnnek 680 kron se pridene rezervni zakladi, ki iznaša 3518 kron in bode torej narastla na 4198 kron. Da se bo moglo zgoraj imenovano društvo ustanoviti in sad obroditi, je potrebno, da mu pridejo tudi oddaljeni rojaki na pomoč.

Telefonska in brzejavna poročila.

Kozje, 30. marca. Okrajni zastop je soglasno volil načelnikom g. Marka Tomažiča, župnika na Pilštajnu, namestnikom dr. Fr. Jankoviča, okr. zdravnika v Kozjem.

Dunaj, 30. marca. Sinočnja seja poslanske zbornice je trajala do 9. ure. V zadevi učitelja Seitza je bil vsprejet predlog posl. Marcheta. Prihodnja seja se naznani poslancem pismenim potom.

Dunaj, 30. marca. V poslanski zbornici je bil včeraj v prvem branju sprejet vladni načrt o preosnovi plač bogoslovskih profesorjev. Dotičnemu odseku se je naročilo, naj poroča o njem v jedni prvih sej po praznikih.

Dunaj, 30. marca. Gospodska zbornica je včeraj volila člane v delegacijo.

Dunaj, 30. marca. Vesti nekaterih listov, da bode nadvojvoda Oton postal poveljnik v Pragi, so neresnične.

Gradeo, 30. marca. Nemški liberalni listi srdito napadajo „Katholischer Schulverein“, ker je to društvo prekorarčilo število podružnic židovskega „Schulvereina“ ter je v preteklem letu pridobilo si 6000 novih udov, tako, da šteje sedaj 40.000 članov.

Berolin, 30. marca. Širijo se zopet vesti, da nemški cesar v Bremenu ni bil ranjen s kosom železa, ampak da ga je oprasnil strel iz nekega okna. Vsled vrvenja po ulicah se strel ni slišal. Profesor Bergmann to vest taji.

Pariz, 30. marca. Poslanska zbornica je vsprejela včeraj celotno vladno predlogo proti kongregacijam s 303 proti 224 glasovom. Premembe, ki jih je nasvetoval ministerski predsednik, so obveljale.

Pariz, 30. marca. Matin ve poročati iz nekega vira, da je Kina definitivno odklonila podpis mandžurske pogodbe.

Monza, 30. marca. 3000 klobučarskih pomočnikov je pričelo stavkati.

Lizbona, 30. marca. Parnik „Benguella“ je s 700 Buri dospel sem. 400 Burov pojde v Citadelle Peniche, 300 pa v Alcobaca.

London, 30. marca. „Standard“ javlja iz Šangaja, da je doslej šest podkraljev in sedem guvernerjev na patrijotični odbor v Šangaju poslalo svoje odobrenje k agitaciji proti podpisu mandžurske pogodbe.

Umrli so:

29. marca. Ivan Weiss, ogučarjev sin, 4 mesece, Emonska cesta 10.
V vojaški bolnišnici:
27. marca. Fran Rigler, pešec, 22 let, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi dne 29. marca 1901.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 7.90	do K 7.91
„ za maj junij	7.94	„ 7.95
„ za jesen	7.97	„ 7.98
Rž za pomlad	7.96	„ 7.97
„ za maj junij	7.95	„ 7.96
„ za jesen	7.13	„ 7.13
Turšica za maj junij	5.57	„ 5.58
„ za julij-avg.	5.67	„ 5.68
„ sep.-oktober	5.81	„ 5.82
Oves za pomlad	6.80	„ 6.81

Vozni red

avstrijskih državnih železnio,
veljaven od 1. febr. 1901.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.
- Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto
- Ob 11. uri 51 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 4. uri 6 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linc, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.
- Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 16 min. popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linc, Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 38 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linc, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
- 2. „ 05 „ popoldne „ „
- 6. „ 50 „ zvečer „ „

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
- 11. „ 06 „ popoldne „ „
- 6. „ 10 „ zvečer „ „

polja tisoči vrabcev. Sedaj se je nek poljedelec spomnil na originalno sredstvo, da odpravi vrabce. Namočil je mnogo klasovja v žganju ter ga raztresel po raznih krajih. Vrabci so prileteli in zobali v žganju namočeno zrnje. Učinek je bil imeniten! Skoro so bili vrabci popolnoma pijani, na stotine se jih je valjalo po tleh. Kmetje so tako brez posebnega truda lahko pobijali vrabce.

Varuhi gasilcev. Vsak otrok ve, da je sv. Florijan zaščitnik gasilcev. Vsak pa tudi ve, da se nihče celo leto ne zmeni za sv. Florijana, izvzemši ako kje bukne požar: takrat pa ljudje kličejo k svetniku: „Pomagaj nam, sv. Florijan, pomagaj!“ — V drugih deželah, kakor na Francoskem, v Belgiji, Luksemburgu imajo gasilci drugega zaščitnika. Na Francoskem n. pr. se časti kot zaščitnica gasilstva sv. Barbara. Dan svete Barbare, 4. decembra, praznujejo ne samo gasilci, marveč tudi uradi in vse ljudstvo. Ob 6. uri zjutraj je budnica, dopoldne sv. maša, katere se vse udeleži, popoldne je običajna gasilska vaja, a na večer se gasilci pogoste in se prirejuje vsakovrstne veselice, katerih se vse udeleži.

Žveplenke v žepu. Razvada, žveplenke v žepu, toda ne v škatljicah, pri sebi nositi, je silno razširjena osobito v delavskih slojih. Pripeti se dostikrat, da se vsled medsebojnega drgnjenja vnamejo, če se le na tisto stran naslanjamo; pri najmanjšem pritisku se to lahko zgodi. Neki delavec legel je, oblečen v volneni jopič k počitku, v stranskem žepu pa je imel žveplenke. Ker se je v postelji obračal z jedne strani na drugo, so se iste po noči vnele, in kmalu je bila njegova obleka in postelja v plamenu. Pripetili so sicer ljudje in ogenj s težavo udušili, a delavca so strašne opekline še dolgo spominjale na njegovo neprevidnost.

Solna voda na opekline. Za opekline se uporabljajo razna sredstva, da se bolečine olajšujejo. Izvrstno sredstvo je kakor skušnja uči, solna voda. Bolečine v kratkem času ponehajo, ogorjena koža ostane le malo hrapava. Priporočati je to sredstvo tembolj, ker je ceno in se povsod dobi.

Burski ujetniki. Od sv. Helene, Ceylona in Južne Afrike prihajajo poročila o položaju ujetih Burov. Važno je, da angleška cenzura ne pripusti nobenega poročila o zdravstvenem stanju ujetnikov. Zanimalo bo vsakega prijatelja Burov, ako povemo, da Buri v ujetništvu pridno skrbijo za vzgojo svojih otrok. Dasi nimajo mnogih učnih pripomočkov, vendar so si napravili nekake šole za silo. V Deadwoodcamp so napravili burski ujetniki velike šotore, v katerih najst burskih učiteljev poučuje 400 mladih Burčkov. V Broadbottomcamp poučuje pet učiteljev 250 dečkov. V Deawoodcampu je veliko pomanjkanje vode. Tako na sv. Heleni, kjer je sedaj v teh dveh taboriščih okoli 4600 Burov. Uprav grozna so poročila o ujetih burskih ženah in otrokih v Južni Afriki. Materam Angleži ne dajo zadostno hrane in dojenčki umirajo lakote. Za te reveže so Nemci do 22. marca nabrali 38 000 mark, mala Švica je v štirih mesecih nabrala 140 000 frankov.

Spominske svetinje na konec južno-afriške vojne. Angleška vlada je, kakor znano, toliko verjela lord Robertsu, da je dala kovati spominske svetinje na konec južno-afriške vojne in na spomin junaških in slavnih angleških zmag. Določeno je bilo, da se te svetinje razdele mej moštvo koncem leta 1900 in res se leto 1900 označuje na spominskih svetinjah kot leto, v katerem se je slavno končala vojska v Južni Afriki. Toda lahkovernost angleške vlade se je maščevala. Vojna v Južni Afriki traja preko leta 1900 in sedaj se poroča, da je angleška vlada vse spominske svetinje na konec južno-afriške vojne poslala — nazaj v ovarno.

Kaj pa pravi „inteligenca“? „Možnita secreta“ jezuitov ne dajo miru poštenjaku Malovrhu. Pojasnili smo zadnjič, kakov humbug je vse to. Zdej pa pravi „Narod“, da on citira „po rokopisu patra Brothierja“. Švindel! To je vse izmišljotina! Pfuj „inteligenci!“ — „Rodoljub“ piše, da je kmečko združništvo „sleparija in šušmarija“, „najhujši jarem je farovski jarem“. Duhovniki „cerkev oskrunjajo“. „Slov. Gospodar“ je „hinavski in hujskalni list“, „Domoljub“ je pa „svetohlinski“. Župnik v Št.

Štiri popolnoma nove, prav pri-
pravne in trdne
spovednice

iz mehkega lesa se dobé za nizko ceno pri
sv. Jakobu v Ljubljani. 324 2-2

Najnovejši brevir!

Pustetova izdaja l. 1900.
(4 zvezki, 15,5 cm x 10 cm.)

Vsi zapovedani godovi novejšega časa
so na dotičnem mestu; mudljivo citiranje se
je nadomestilo večinoma s popolnim berilom.

Cene:
V usnji z gibčnim hrptom in rudečo
obrezo . . . . . K 31-20
Isti vez z zlato obrezo . . . . . K 33-60
V finem šagrinu z rudečo obrezo . . . . . K 36—
Isti vez z zlato obrezo . . . . . K 38 40

Propriji za ljubljansko, krško, lavan-
tinsko ali za hrvatske škofije se računajo
posebej.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:

Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,
ali pa 127 25-8

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male póle) l. 1898, z
najnovejšimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . . . K 50—
Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1898, z najno-
vejšimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36—
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 38—
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . . . K 42—
Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli
škofijo — V zalogi so misali s proprijem naslednjih
škofij: Ljubljanske, goriške, krške, lavantinske,
poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male póle):
V črnem usnji z rudečo obrezo . . . . . K 6-60
V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 7-44

Missae pro defunctis (v četvorki):
V črnem usnji z rudečo obrezo . . . . . K 5-16
V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 5-76

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida
smejo vedno maševati »de Beata«:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium
(v obliki male póle):
V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 19-20.

Kneza Janeza Liechtenstein-skega
tovarna za glinaste izdelke
in opeko 779 24-12
„Unter-Themenau“
pri Břeclavi (Lundenburg)
priporoča:
Mozalk- in tako zvane „Feinklinker“
plošče v najlepši izvršitvi za vsakovrstno
tlakanje, zlasti za
cerkve in samostane.
Taka dela je tovarna še izvršila po cerkvah
v Břevnovi, Máriavřovky, Kromeržu in Ostá-
vřině; v klavirni Branki; po kolodvorih
v Olomouci, Přerovu, Krakovu; v samostanih
Kolomea, Stará Wies, Mödingu, Březab,
Tarnopolu; po bolnišnicah v Krakovu,
Kolešu in Brnu.
Dvakrat posteklene ovi iz kamene.
nastavke za peči, školjaste posode za stranišča.
„Klinker“-opeka, pečnice in stranice
za ognjišča v razni izvršitvi.
Zarozna strešna opeka, navadna opeka,
posteklena in ne posteklena, najboljša vrsta.
Ceniki in troškovi na razpolago.
Delavcev okoli 700.

? Kaj je Thermophor?

Termofori so posode, v katerih se
jedila in pijače ohranjajo brez ognja po več
ur jednako gorke in sveže-okusna. Ter-
mofori za mleko: gorke mleko celo
noč; nikakega motenja nočnega miru, ni-
kake nevarnosti ognja. Mleko ostane skoro
popolno prosto zameta. Nobena mati naj bi
ne podala svojemu otroku drugega mleka
nego iz Termofora.

Termofor za prenašanje jedil.
Menaže za lovce, oprava vsake vrste.

Nikake mrzle jedi več!
Termofori za 330 3-1

postrežbo bolnikov:
grelne blazine, životni grelniki,
grelne steklenice, ročne grelnice,
podnožnice itd.

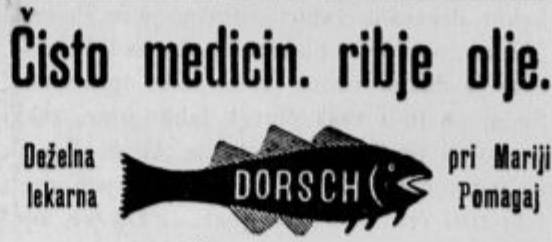
Avstro-ogersko
Thermophor-podjetništvo, Dunaj.

Prodaja se pri
Antonu Kanc, Ljubljana.

Naročajte „Socijalizem“!

Naročila sprejema g. Luka Smolni-
kar, stolni vikar v Ljubljani.

Čisto medicinsko ribje olje.

Čubar, Hrvatsko, septembra 1900.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.
Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog
neprecenjeno dobrog in pristnog medicinskega ribjog
olja, katerog že dle časa samo iz Vaše dobro znane
lekarnar naračam in uporabljam za sebe in svojo rod-
bino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in
lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest ste-
klenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani
839 28 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.
Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.
Razpošilja vsak dan z obratno pošto
dež. lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.
Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

329 1-1
Prof. Karl Pirc,
Berti Pirc, roj. Flengthaler
* * poročena. * *

Vabilo na XX. občni zbor „Kmetške posojilnice Ljubljanske okolice v Ljubljani“

325 2-1 kateri se bode vršil
dné 9. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v združni pisarni na Marije Terezije cesti št. 1.

Dnevni red: 1. Nagovor ravnatelja, 2. Poročilo blagajnika, 3. Poročilo nadzorstva, 4. Odobrenje
letnega računa, 5. Volitev: a) ravnatelja, b) blagajnika, c) kontrolorja, d) 2 namest-
nikov, e) treh članov v nadzorstvo, 6. Predlogi društvenikov.
V Ljubljani, dné 30. marca 1901. Ravnateljstvo.

Bilanca za upravno leto 1900.

Activa.			Passiva.		
	K	h		K	h
1 Račun blagajne: Gotovina dné 31. decembra 1900	97507	91	1 Račun deležev: Stanje glavnih deležev 31. decembra 1900 = 100 à K 200—	20000	—
2 denar. zavodov: Stanje 31. dec. 1900. Nal. denar	754470	79	Stanje opravi. delež. 31. dec. = 132 à K 10—	1156	2
3 vrednostnih listin: Stanje 31. decembra 1900	4000	—	1156 à K 2	2632	—
4 posojil: a) na hipoteke . . . . . K 1,638.940—			2 rezerv. zaklada: Glavni rezerv. zakl. 31. dec. 1900	30914	03
b) na menice . . . . . 328.024—			Posebni rezervni zaklad 31. decembra 1900	17651	77
c) na zastavna pisma . . . . . 11.460—			3 pokojninskega zaklada: Stanje 31. decembra 1900	1650	99
d) v tekočem računu . . . . . 257.300—	2235724	—	4 hran. vlog: Stanje 31. decembra K 2,929.947-11	3034313	26
5 prehodnih zneskov: Stanje 31. decembra 1900	743	79	Kapitalizovane obresti: obresti 104.366-15	9292	39
6 inventara: Stanje 31. dec. 1900 po 10% odbitku	867	15	6 obresti: Za l. 1901 predplačane obresti posojil	13869	91
7 obresti: Zastale obresti posojil	38010	71	izgube in dobička: Čisti dobiček za l. 1900	3131324	35
	3131324	35			

Izkaz izgube in dobička za upravno leto 1900.

Debet.			Kredit.		
	K	h		K	h
1 Račun obresti: Izplačane obresti hranilnih vlog	8508	34	1 Račun obresti: Prejete obresti posojil	93883	49
Kapitalizovane obresti hranilnih vlog	104366	15	V l. 1899 za l. 1900 prejete obresti posojil	9038	36
Za l. 1901 naprej plačane obresti posojil	9292	39	Prejete zamudne obresti	1367	31
V l. 1900 za l. 1899 prejete obresti posojil	23944	06	Zaostale obresti posojil	38010	71
2 upravnih stroškov: V l. 1900 znašajo upravni troški	10014	51	Prejete obresti naloženega denarja	26881	32
3 hranilnih vlog: Vložene hranilne vloge	2097	46	4 upravnih dohodkov: Dohodki za l. 1900	1485	12
4 inventara: 10% odbitka za obrabo	96	35	5 izgube in dobička: Prepisani ostanek dobička	1522	86
5 izgube in dobička: Čisti dobiček za l. 1900	13869	91	1 1899 na novi račun	172189	17
	172189	17			

Denarni promet od 1. januarja do 31. decembra 1900 = K 14,034.930-75

Prejemki.			Izdatki.		
	K	h		K	h
1 Račun blagajne: Gotovina v blagajni 1. januarja 1900	80327	12	1 Račun deležev: Izplačani opravični deleži	26	—
2 deležev: Vplačani opravični deleži	532	—	2 rezervnega zaklada: Izplača se	4000	—
3 rezervnega zaklada: Dvignene obresti glavnega	1236	79	3 hranilnih vlog: Izplačane hranilne vloge	1204952	14
4 rezervnega zaklada	4000	—	4 obresti: Izplačane obresti hranilnih vlog	8508	34
5 vrednostne listine	986	93	5 posojil: Dana posojila	1092443	—
6 Dvignene obresti posebnega rezervnega zaklada	50	99	6 upravnih stroškov: Upravni troški za leto 1900	10014	51
7 pokojninskega zaklada: Dvignene obresti	2010254	87	7 denarnih zavodov: Naložene glavnice	4639014	71
8 Hranilnih vlog: Vložene hranilne vloge	676521	—	8 dividende: Izplačana dividenda glavnih deležnikov	2000	—
9 posojil: Vrnena posojila	93883	49	9 davka: plačani davki	2097	46
10 obresti: Prejete obresti posojil	1367	31	10 vrednostnih listin: Za nakup vrednostnih listin	4000	—
11 Prejete zamudne obresti	1485	12	11 prehodnih zneskov: Izplačani prehodni zneski	629	66
12 upravnih dohodkov: Vplačani dohodki	4168519	20	12 dobroteljnih namenov: Izplačalo se je za dobro-	720	—
13 denarnih zavodov: Dvignene glavnice	26881	32	13 nagrad: nagrada ravnateljstvu	300	—
14 obresti: Dvignene obresti naloženega denarja	173	19	14 inventara: Za nakup novega inventara	5	60
15 prehodnih zneskov: Vrneni prehodni zneski	7066219	33	15 blagajne: Gotovina v blagajni 31. decem. 1900	97507	91
	7066219	33		7066219	33

Za odbor: Ivan Knez l. r., ravnatelj.
Nadzorstvo „Kmetške posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani“ pregledalo in primerjalo je račune za leto 1900 in naznanja, da se računi popolnoma
ujemajo ter so knjige in bilanca razložene v pregled v društveni pisarni, § 30. al. 4., društvenih pravil.
Nadzorstvo kmetške posojilnice:
Ivan Rodé l. r., član nadzorstva. Alojzij Staré l. r., načelnik nadzorstva. Vinko Ogorelc l. r., član nadzorstva.

DOBRA VARČNA KUHINJA.

Juhina zabela Maggi prekosi vse druge: vsako juho in slaboten bulon stori v trenutku dober in redilen, — le nekoliko kapljic je treba — Dobi se v izvornih stekleničah po 50 vinarjev po vseh prodajalnicah delikatez, dišav, kolonialnega in špicerijskega blaga. Izvirne steklenice se po ceni napolnjujejo z novo juhino zabelo Maggi-jevo. 52 12-3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštenu po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjejo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 502 52-44

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles

prave J. Reithofer-jevih sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, obče znano veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

Iepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom.

Vabim na obilni obisk in ogled z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštneine prosto

Popravila sprejemajo se v prodajalni in delavnici.

Mehanična delavnica: Ribji trg.

Naznanilo in priporočilo.

Usojam si prečastiti duhovščini ter slavnemu p. n. občinstvu udano naznanjati, da sem kupil

kamnoseški obrt „ „ „ „

J. Weber-jevih dedičev v Celju

in preselil tja svojo veliko zalogo iz Ljubljane,

kjer sem vodil isti obrt po očetovi smrti tekom osem let. — Posebno pozornost obrnil bodem

cerkveno-umetnemu delu,

katero sem izvrševal že sedaj v popolno zadovoljnost častitih p. n. naročnikov.

Sklicujoč se na svoje vsestranske zmožnosti v vsaki smeri te stroke, prosim prečastito duhovščino ter slavno p. n. občinstvo, naj se blagovolí ozirati pri naročilih te vrste na mojo na južnem Štajerskem edino slovensko trdko, ter zagotavljam v vsacem oziru najboljšo in najsolidnejšo izvršitev mi blagohotno naklonjenih del od preprostih do najfinjših po konkurenčnih cenah.

Z najodličnejšim spoštovanjem 299 3-2

Vincenc Čamernik, kamnoseški mojster,
v Celju, Nove ulice šte. 11.

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino

istrskega terana,

kateroga želi, preje nego nastopi vročina, prodati. P. n. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

Istrska vinarska zadruga v Pulju (Pola — Istra).

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že mnogo let obče znane in je le malo družin, kjer bi ne imeli tega lahke in mlo delujočega domačega zdravila v hiši, katerega zdravniki ljudstvu priporočajo zaradi posledic težkega prebavanja in telesnega zaprtja. Teh kroglic, ki so znane pod imenom Pserhoferjeve kroglice ali kričistilne kroglice, stane 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1'05. Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnino vred: 1 zavoj kroglic 1'25, 2 zavoja 2'30, 3 zavoja 3'35, 10 zavojev 9'20. Pouk za rabo je priložen.

Edini izdelovalec in razpošiljevalec:

J. Pserhofer-jeva lekarna

na Dunaju, I., Singerstrasse šte. 15.

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“ ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu ruže tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo. 86 10-9

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, J. Pserhofer-jev, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo J. Pserhoferjeva, steklenica 40 kr., franko posl. 65 kr.

Stolovi kola - preparati

izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld. 60 kr., četrt litra 85 kr.

Grenka želodčna tinktura

J. Pserhoferjeva (preje življenjska esenca).

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrb. — Pošiljate po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljati zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar vnaprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljatih s povzetjem.

Lahkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in krepa želodec, ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2'—

Balzam za rane J. Pserhoferjeva, stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva, najboljšo sredstvo za rast las, lonček 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Universalna čistilna sol

A. W. Bulrieha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1'—

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-7

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Dunajska borza.

Dne 29. marca.	
Skupni državni dolg v notab	98-15
Skupni državni dolg v srebru	97-75
Avstrijska zlata renta 4%	117-65
Avstrijska krona renta 4% 300 kron	97-25
Ogerska zlata renta 4%	117-35
Ogerska krona renta 4% 200	92-75
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1678-—
Kreditne delnice, 160 gld.	718-—
London vista	240-20 ¹ / ₂
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vej.	117-65

Dne 29. marca.	
20 mark	23-52
20 frankov (napoleonov)	19-10
Italijanski bankovci	90-65
C. kr. cekini	11-32
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	181-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	206-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-40
Tisine srečke 4% 100 gld.	144-—
Dunavske vravnave srečke 5%	259-—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-20
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banko 4%	94-35
Prijoritete obveznice državne železnice	—
„ južne železnice 3%	345 50
„ južne železnice 5%	122-—
„ dolenskih železnic 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	398-25
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	400-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	48-—
Ogerskega	25-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	17-25
Rudolfove srečke, 10 gld.	60-50

Salmove srečke, 40 gld.	300-—
St. Genois srečke, 40 gld.	232-—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	389-—
Ljubljanske srečke	58 75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	285-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6250-—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	848-—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 75
Splošna avstrijska stavbinska družba	156-—
Montanska družba avstr. plan.	484 50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	460-—
Papirnih rubljev 100	253 75

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trefbanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnita v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.